

22.04.2026

Kirje

Lausunto Keski-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2026 - 2029 täydentävästä osastrategiasta /digistrategia

Kaustisen kunta toteaa lausuntonaan Keski-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2026 - 2029 täydentävästä osastrategiasta / digistrategiasta seuraavaa:

Kuntien välinen yhteistyö on tärkeää ja kaikkia osapuolia hyödyntävää. Keski-Pohjanmaalla on kuitenkin eri kokoisia kuntia ja kaupunkeja, joilla on erilaiset tarpeet ja resurssit. Pienissä kunnissa sekä henkilö- että talousresurssit ovat hyvin rajalliset ja sen vuoksi myös sitoutuminen joihinkin yhteisiin alustoihin ja niiden päivittämiseen ontuu jo nykyiselläänkin, mm. ohjelmistojen päivitystarve eri kunnissa on erilainen. Yhteisten alustojen osalla tämä tarkoittaa sitä, että jos yksi kunnista ei päivitystä halua, sitä ei saa kukaan muukaan. Tämä heikentää mielestämme tietoturvaa, tietosuojaa sekä uusien ominaisuuksien käyttöön saamista. Pelkonamme on, että mikäli lähdemme edelleen kehittämään yhteisiä alustoja, tämä ongelma vain moninkertaistuu.

Osa kunnista hoitaa erilaisia asioita ostopalveluina yrityksiltä tai toiselta kunnalta, osa tuottaa palvelunsa itse, tämän vuoksi palvelujen yhdenmukaistaminen on erittäin haastavaa, ellei peräti mahdotonta. Alueella on lisäksi myös alueita, joissa puhutaan molempien kotimaisia kieliä, mutta yhä enenevässä määrin myös muita aiemmin tuntemattomampia kieliä, joita alueen kunnissa, yrityksissä ja oppilaitoksissa oleva henkilökunta ei osaa. Tämä myös osaltaan aiheuttaa haasteita digitalisaation eteenpäin viemisessä. Miten pystymme näihin erilaisiin haasteisiin vastaamaan niin, että digitaaliset palvelut ovat saavutettavia myös heille, jotka eivät puhu suomea, ruotsia tai edes englantia? Tähän ei ole strategiassa otettu mitään kantaa.

Näkyvillä ei ole, että kuntien valtionosuudet tai verotulot nousisivat, eikä lisäresursseja ole helposti saatavilla.

Alueella on myös paljon pieniä 1 – 2 henkilön yrityksiä, joilla ei ole resursseja eikä osaamista digitalisaation kehittämiseen strategiassa mainitun mukaisena. Heillä resurssit menevät normaaliin jokapäiväisen yritystoiminnan pyörittämiseen.

Strategian tulee olla realistisempi ja siinä pitää paremmin huomioida yrittäjien, kuntien, oppilaitosten ym. mahdollisuudet strategiassa mainittujen toimenpiteiden toteuttamiseen, muutoin strategia jää vain pöytälaatikkopaperiksi.

Kaustisen kunta pitää tärkeänä, että maakunnassa viedään digitalisaatiota eteenpäin kaikilla sektoreilla. Nykyisellään kuitenkin kunnilla on niin paljon erilaisia muualta tulevia

velvoitteita, ja muutaman vuoden aikataulu strategiassa mainittujen tavoitteiden toteuttamiseen ei ole ainakaan kuntien osalta realistinen.

Digitukipalvelujen vahvistaminen kaikille ikäryhmille on näkemyksemme mukaan mahdollisuus, kuntien ikärakenne ja kuntalaisten terveydentila huomioon ottaen. Digipalvelujen kehittäminen on kuitenkin tärkeää, sen vuoksi strategiassa tulee huomioida em. seikat myös ulkomaalaistaustaisten osalta.

Elinvoiman ja yritysten alueelle sijoittumisen kannalta on erittäin tärkeää, että alueella on laadukkaat digipalvelut siten, että myös reuna-alueille olisi saatavana 5g/6g -verkon lisäksi myös kuituverkko.

Jotta tavoitteisiin päästäisiin, on tehtävä isoja investointeja, järjestettävä paljon koulutusta henkilöstölle sekä myös alueen yrittäjille, yhteisöille ja muille yhteistyökumppaneille digitalisaatiosta. Tähän tulee saada ulkopuolista rahoitusta.

Kaustisen kunta ei usko, että saisimme muutaman vuoden aikana yhteensovitettua alueen toimijoiden ohjelmistoja ja onko tämä lopulta edes järkevää.

Tekoäly luo paljon erilaisia mahdollisuuksia ja sen käyttö on tietyissä tilanteissa myös järkevää ja tuo ajan säästöä. 10 AI-pilottia vuodessa on kuitenkin suuri määrä ja käyttöönotto vaatii valtavan määrän resursseja. Parempi olisi valita pienempi määrä pilotointeja ja viedä ne kunnolla läpi.

Kaustisen kunta pitää erityisen tärkeänä sitä, että voimavaroja panostetaan erityisesti tietosuojan ja tietoturvan kehittämiseen muuttuvassa maailmantilanteessa.

Pidämme tärkeänä myös strategian jalkautusta erilaisin toimenpitein niin, että kaikki strategiassa mainitut tahot tuntevat strategian ja pystyisivät siinä mainittuja toimenpiteitä tekemään. Edelleen korostamme sitä, että kunnille tulee saada lisärahoitusta strategiataulukon liitteessä 1. mainittujen toimenpiteiden toteuttamiseen.

Strategiassa tulee paremmin ottaa huomioon alueella toimivien kuntien, yritysten, yhdistysten ja muiden erilaisuus. Luonnoksesta ei käy ilmi, miten tämä on huomioitu, esim. Kokkolan kaupungilla on ihan erilaiset resurssit käytettävissään kuin pienillä kunnilla, joissa organisaatiot ovat ohuita ja monia tehtäviä on suorittamassa vain yksi henkilö.

KAUSTISEN KUNTA